

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Casa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Casa de păstrare”, (Mercurea), „Casa de păstrare (reuniune), (Săliște), „Câmșiana”, „Ciacorana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgeșana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănișerul”, „Hategana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Iva-mare), „Răureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăana”, „Tibleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândean”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

„Asociațiunea” și problemele noastre economice.

Suntem în perioada când atât „Asociațiunea” cât și secțiunile și despărțămintele ei își țin adunările generale.

Secțiunile și-au ținut ședințele plene la 14 și 15 Iulie a. c. în Sibiu. Adunarea generală a Asociațiunii s'a ținut în 7 și 8 I. c. în Șimleu, iar adunările celor 49 despărțăminte parte s'au ținut, parte se vor ține în centrele diferitelor regiuni ale țării.

E o mișcare mai mult sau mai puțin vie în toate părțile, mișcare înregistrată de ziarele noastre cotidiene și în genere de foile și revistele noastre.

Mișcarea aceasta își are fără îndoială rostul său. Mișcarea e viață și viață se manifestează în toate adunările de care am amintit. Ce e drept nu e aceasta o mișcare impetuoașă, cu valori puternice; e însă, în împrejurările noastre de azi, o mișcare neapărat trebuincioasă, și datori suntem toți — cărturari, plugari, meseriași și comercianți — să ne grupăm în jurul acestui așezământ cultural și să participăm — direct sau indirect — la afacerile lui de interes obștesc.

În ocazia adunării generale din 1905 a fost dat d-l prezident al Asociațiunii, Iosif St. Șuluțu, un tablou destul de nefavorabil al membrilor acestei instituțiuni. În zilele aceste domnul Dr. Lazar Popovici, medic în Viena, se ocupă de nou cu problema sporirii numărului membrilor, arătând în cifre cât de rău e sprijinită „Asociațiunea” de cărturarii, meseriași și comercianții noștri, că anume

din numărul total al acestora abia sunt înrolați 1/5 ca membri ai Asociațiunii, iar 4/5 n'au nici o legătură cu ea.

E lucru natural că astfel Asociațiunea nu-și poate împlini cum ar trebui îndatoririle fixate în statute. Între aceste îndatoriri se numără, ca unele din cele mai importante, problemele referitoare la ameliorarea situației economice a poporului nostru.

Să recunoaștem, că Asociațiunea, prin organele sale: comitetul central, secțiunile și despărțămintele sale au început de vr'o 10 ani — anume de la modificarea statutelor — o lucrare mult mai largă, mai intențivă și mai binefăcătoare și în direcție economică.

Prin statute și regulamente s'au fixat cadrele în cari ea are să lucreze.

Secțiunea economică a sulevat și studiat mai multe chestiuni de importanță pentru înaintarea noastră pe terenul economic, îndeosebi a studiat chestiunea prelegerilor populare economice, cari de 3 ani s'au introdus în o parte mare a despărțămintelor și spre care scop Asociațiunea votează an de an K 2000.

Secțiunea științifică, între altele, a promovat chestia prelegerilor populare, între aceste și pe cele economice, predate cu ajutorul aparatului de proiecțiuni (schiopiconul).

În modul acesta numărul prelegerilor populare crește din an în an. În 1907 s'a ținut s. e. 341 prelegeri, un număr îndoit față de 1906, dintre cari 127 despre agricultură și anexele ei, 31 despre chestiuni financiare (tovărășii, asigurări etc.) iar celelalte despre chestiuni culturale.

Problemă de importanță pentru o lucrare cu succes în direcția prelegerilor populare

este angajarea unui agronom, care să stea în serviciul Asociațiunii.

Cu această chestiune, sulevată de secțiunea economică, s'a ocupat ședința plenară a secțiunilor, comitetul central și adunarea generală dela Șimleu.

Acest agronom ar avea să scrie conferințe și broșuri economice, să țină prelegeri și cursuri economice, să stea într'ajutor cu cuvântul și cu fapta la înființarea grădinilor de viță americană și de pomi, cum și peste tot la ori-ce acțiune menită de a mări puterea de producțiune a agricultorilor noștri.

El va avea să aprofundeze și chestiile referitoare la tovărăși, ca astfel să devină și un apostol al tovrășiilor.

Asociațiunea a votat în scopul angajării agronomului K 1000.— și va solicita un ajutor și din partea băncilor noastre.

Avem speranța că nu se va afla nici o bancă care să nu contribuie pentru ajungerea scopului.

Dacă ar contribui s. e.:

20 de bănci câte K 100 =	K 2000
20 " " " " 50 =	" 1000
20 " " " " 25 =	" 500
50 " " " " 15 =	" 750
50 " " " " 10 =	" 500

s'ar adună suma de K 4750.—, care cu suma de K 1000.— pusă la dispoziție de Asociațiune ar da suma de K 5750.—, cu care s'ar putea porni o acțiune frumoasă economică în mijlocul poporului nostru, având în vedere și suma de K 2000.— ce se întrebunțează an de an în scopul prelegerilor populare.

Activitatea aceasta se va potența și mai mult dacă în acelaș timp atât *despărțămintele* Asociațiunii, cât și *băncile și comunele* noastre, nu mai puțin *privații* în o situație mai bună materială vor crea și distribuți premii ca incurajare:

a) pentru cei-ce vor izbuti să înființeze *tovărăși de credit, de producțiune, de valorizare de conzum, de temperanță ș. a.*

b) pentru cărturarii și țărani cari se vor distinge prin purtarea unei *economii model* peste tot sau măcar într'un ram al economiei, înființând *pepiniere de viță americană, grădini de pomi, stupări sistematice* etc.

*

Un frumos program de acțiune economică a dat dl *Romul Simu*, membru al secțiunii economice, în conferința sa ținută cu ocazia adunării generale a Asociațiunii din Șimleul-Silvaniei.

Soluțiunile propuse sunt vrednice de luarea aminte a tuturor. Cercurile noastre conducătoare: Asociațiunea, Băncile, Bisericile,

Comunele, Reuniunile de femei, privații etc. ar trebui să le dea atențiunea cuvenită și împreună să creeze condițiile priincioase unei dezvoltări sănătoase și grabnice în viața noastră economică.

Politica Băncilor noastre.

(Educațiunea economică a țărânimii, clientela principală a băncilor).

Dr. Traian Mihaiu.

(Continuare.)

Nu-i locul aci să intrăm în amănunte, noi am voit să dăm numai un cadru simplu, în a cărui cuprins să se zămislească din studiul aparte și activitatea specială a băncilor din diferitele ținuturi.

Suntem deplin convinși, că atari stabilimente agricole sunt astăzi absolut necesare pentru a da sâtenilor un imbold în stângineala în care se află. Țăranul trebuie se treacă la o cultură mai intensivă. Totul progresează în jurul său, viața industrială și comercială, și singur el să rămână încâtușat în rutina greoaie a trecutului? Când va învăța și el cătuș de puțin să lucreze pământul mai cu iscusință și chibzuință, va fi și agricultura lui tot atât de bănoasă, ca industria și negustoria, și îmbunătățindu-se starea lui gospodărească veniturile băncilor încă vor trebui să sporească.

Azi pământul încă a devenit o uzină. Creditul singur nu mai este de ajuns pentru a aduce câștigul neștirbit și întreg. Se recere învățătura agronomică privitor la lucrarea pământului, alegerea sămânțelor sănătoase, aplicarea dibace a muncii, apoi priceperea mercantilă pentru realizarea prețurilor produselor în condițiunile cele mai bune, adică, prinderea momentului mai favorabil în târg. Săteanul trebuie imboldit ca să apuce toate aceste însușiri tehnice și comerciale și să și le facă a doua natură. Talentul săteanului în privința aceasta este mare, el așteaptă numai îndemnul și arătarea drumului bun, în care dacă a pus odată piciorul merge dela sine, ca o roată intrată în făgașul ei.

O ilustrațiune pentru ideile desfășurate aci, ne oferă aici politica creditului agricol în România, ce ne poate slugi de învățătură prețioasă.

În România, organizarea creditului agricol, a înăugat-o statul la 1881. În toate orașele județene se înființază bănci agricole, pentru a deschide sătenilor un credit potrivit împrejurărilor lor gospodărești. Aceste bănci au o mare asemănare cu băncile noastre orășenești. Activitatea intemeiatelor instituțiuni însă, n'a fost rodnică fiind conducerea și politica lor prea birocratică și formală, lipsită de viul și caldul interes pentru nevoile sătenimei.

Țăranul, pentru a face un împrumut, eră nevoit să călătorească din satul său, în capitala județului, ce eră împreunat cu multe cheltuieli de bani și vreme. Aceasta se poate constată și la noi. Pe lângă neajunsul acesta, scadența cambiilor nu putea să fie mai lungă de 3 luni, când știut este, că micul cultivator de pământ, nu poate plăti decât odată pe an, cel mult după 9 luni, când își strânge recolta și o duce în târg spre vânzare. Din cauza aceasta, săteanul trebuia tot la trei luni se reînnoiască polița, ce eră împreunat cu trei drumuri, trei rânduri de iscălituri și bacșisuri, ce după cum a arătat P. Carp în cameră, urcă dobânzile creditelor agricole la 15 și 20%, ce nu se mai putea

numi credit producător, ci credit cămătăresc. Aceasta se poate în parte și la noi constată.

Aceste credite agricole, dupăcum s'a dovedit numai pe urmă, au fost cea mai mare parte neeconomică, căci săteanul și dacă avea intențiunea cea mai bună pentru a folosi banii în mod lucrativ, totuși nu avea priceperea indestulitoare a mănuirii creditului scump; lipsa totală de educațiune economică, care ar fi trebuit să însoțească creditul, a pricinuit sătenilor mai multe daune, decât foloase, și nu le-a insuflat nici simțul economiilor.

Vintilă Brătianu a dovedit în parlamentul român, zece ani după întemeierea băncilor agricole, că în 1892 din 25 mil. lei împrumuturi ale creditului agricol, reprezentau numai 1 mil. lei împrumuturi noi, iar restul de 24 mil. lei, erau împrumuturi vechi, reînnoite.

Starea aceasta de lucruri n'a putut fi îngăduită și la 1892, toate băncile agricole în număr de 32, au fost licidate. Locul lor l'a ocupat „Creditul Agricol” bancă fondată tot în același an cu un capital de 20,000,000 lei și cu sediul în București, având câte o sucursală în toate orașele provinciale.

Noul credit agricol a voit să dea creditului personal o atenție deosebită, dar cerându-se aici prețuirea solvabilității acelor săteni, cari au puțin sau chiar nimic, și consistând condițiunile acestei solvabilități în însușirile personale și morale ale împrumutătorului, cine să cerceteze și să se convingă, că clientul este un muncitor harnic și un om de cuvânt? Cine se dea învățăturile necesare cu creditul? Cine se îndemne pe împrumutător la economie? Funcționarismul băncii prea greoiu și nepricepător în chestiuni economice, n'au putut să îndeplinească aceste sarcini. Astfel creditul n'a adus roadele nădăjduite, ci dimpotrivă a contribuit a împilă țărâniea mai mult.

Adevăratele afaceri de bancher se bazează pe prosperitatea clientelei, ridicând și asigurând veniturile ei. Când i le știrbește însă, principiul este uzurur, cum a domnit în evul mediu, pe care târgul monetar civilizată l-a scos din uzanțele sale.

Din cauzele arătate, a început lumea sătească, instrimtorată de nevoi, lipsită de un credit adevărat agricol și de învățăturile trebuitoare, să nu se mai încreadă în alt ajutor, decât în propriile ei puteri. Pornește mișcarea Băncilor Populare, care a fost mântuitoare pentru săteni și de o rodnicie nemaipomenită.

Mișcarea aceasta este cel mai mare și glorios fapt, pe care-l cunoaște istoria economică a României. Numărul Băncilor Populare se cifrează azi la 2349, capitalul vărsat întrece 20 mil. lei, depunerile spre fructificare 4 mil. lei. Dar capitalul mare al acestor bănci nu zace în bani, ci în cooperativism, care va crește cu tot noul membru, ce intră la vre-o bancă.

Când numărul sătenilor asociați va fi de 1 mil., atunci puterea intrinsecă, care zace numai în cooperațiunea lor ca atare, va reprezenta sute de mil. lei. Din băncile acestea 2/3 corespund pe deplin nevoilor gospodărești ale sătenilor, 1/3 fiind greutățile mari și multe n'au dat încă roade multămitoare, dar cu vreme vor învinge și ele piedecile și vor merge spre izbândă.

Am desfășurat acest scurt fragment din trecutul creditului agricol în România, pentru că-i fără îndoială și pentru noi instructiv. Băncile noastre, cari au multă asemănare cu licvidatele bănci agricole din România vor trebui să devină mai economice și prevăzătoare pentru a nu cădea în greșala acelor, adevăc a da în mod orbește credit, fără nici o îngrijire și învățătură a întrebunțării banilor împrumutați. Fără o ridicare și înaintare a sătenilor în cultura agrară, multul credit,

care îi apasă azi, va putea foarte ușor și la noi în Ardeal, ca și în România, să deslănțuiască o mișcare economică populară, care ar detrage toată clientela sătenească băncilor dela orașe și lăsându-le părăsitate, ele vor trebui să-și închidă ghișeurile și să licvideze.

Schimbarea aceasta revoluționară, noi nu o dorim, căci încetarea din viață a băncilor noastre existente, ar fi o mare pierdere economică și culturală pentru Ardeal. Tocmai pentru a preveni răul și primejdia atragem atențiunea cărmuitorilor băncilor asupra problemei învățământului agricol al țărâniei, care-i clientela ei de frunte, și în care zace toată țărâna producătoare și nădejdea economică națională.

Țărâniea, azi este peste măsura proporțională cu puterile ei economice îndatorită, situație fatală, din care singur scoala agronomă o va putea scăpa. Această școală, cum am schițat-o în linii generale, băncile sunt datoare a o înființa, fără care tot creditul lor dat, n'ar fi justificat din punct de vedere social și moral.

Ceasul pentru începerea nepregetată a acestei activități a bătut de mult, orice zăbovire însemnează pentru întreaga noastră țărânie pagube remarcabile.

Băncile trebuie să-și dea samă de rolul pe care sunt menite a-l împlini în mediul vieții noastre producătoare. Practicat-au ele înrăurirea binefăcătoare asupra populației pentru ameliorarea și progresarea moravurilor gospodărești, a virtuților lucrative? Indemnau-ele poporul la economie, la aprecierea migăloasă a banului și a valorii? Contribuit-au ele la promovarea depunerilor spre fructificare, cari trebuie să stea într'un raport cumpănit cu împrumuturile?

Țărâniea scăpată de iobăgia domnească, să n'ajungă din nou în mai greaua robie bănească, căci pentru această decădere, n'ar fi numai țărâniea de vină, dar în mare parte și băncile responsabile.

Taina scăpării și înaintării zace în răspândirea învățământului agricol în clasa țărânească, prin bănci.

Cartelul băncilor.

Condițiunile stabilite de băncile cartelate din Budapesta au intrat în vigoare cu ziua de 10 crt. și au fost comunicate cercurilor interesate prin circulare speciale.

Dispozițiunile principale ale cartelului le-am schițat în Nr. 30 al Revistei noastre, iar acum venim a arăta îndeosebi condițiunile referitoare la *Escontul de cambii*.

Conform convenției băncilor budapestane *etalonul minimal* în ramul escontului este cu începere din 10 crt. la:

a) *Rimesse de portofoliu*:
 cu scadență sub 45 zile $\frac{5}{8}\%$
 „ dela 45—100 zile $\frac{1}{2}\%$
 „ „ 101—102 „ $\frac{3}{8}\%$
 „ preste 120 zile $\frac{3}{4}\%$ } preste etalonul oficial.

b) *Reescontul institutelor de bani din provincie*. La reescontul băncilor din provincie etalonul depinde de *mărimea capitalurilor proprii*: capital soc. și rezerve (exclusive Fondul de penziune) al singuraticelor institute și este la capital și rezerve:
 până la K 500,000 $\frac{5}{8}\%$
 dela K 500,001 „ „ „ 800,000 $\frac{1}{2}\%$
 „ „ 800,001 „ „ „ 2.200,000 $\frac{3}{8}\%$
 „ „ 2.000,000 în sus $\frac{1}{4}\%$ } preste etalonul oficial.

la rimesse cu scadență până la 4 luni; afară de aceasta 1% proviziune de circulație în Cont-curent.

c) *Accepte proprii* (bianco) cu scadență până la 92 zile $1\frac{1}{4}\%$ preste etalonul oficial.

Accepte de ale morilor: $\frac{3}{4}\%$ preste etalonul oficial.

Credite de Cont-curent: $1\frac{1}{2}\%$ preste etalonul oficial și $\frac{1}{2}\%$ proviziune.

Cifrele de sus, cum vedem, confirmă pe deplin ceea ce am zis de repetitiori, că cartelul băncilor va contribui la scumpirea banilor și anume vor simți efectele lui mai ales băncile cu capitaluri proprii mici, în categoria cărora cad și cele mai multe din institutele noastre de bani.

În legătură cu acestea este de amintit că în cercurile băncilor s'a pornit în țara întreagă o mișcare foarte vie contra cartelului, care va forma unul din obiectele principale ale congresului regnicolar al institutelor de bani, a căruia convocare pe luna lui Octombrie a. e. am semnalat-o și noi în numărul nostru trecut. Contra cartelului s'au pronunțat și câteva camere comerciale și industriale și se așteaptă în această chestie și mai multe interpeleții în proxima sesiune a corpurilor legiuitoare. Este de sperat, că sub presiunea opiniei publice, guvernul, care alimentează băncile mari din capitală cu depuneri de stat, se va hotări la o intervenție.

Schimbarea și întregirea legii execuționale.

(Articolul de lege LX ex 1881).

(Continuare).

§. 28.

§ 208 al art. de lege LX din 1881 se întregeste așa, că la execuția dusă pe uzufructul imobilului, scutirea de sequestru pentru sămânță stabilită în pct. 18 al §-lui 2 a legii prezente îi compete executului, și atunci când culesul productelor a avut loc o lună după predarea execuțională a uzufructului (alineatul 2 al §-ului 208 art. de lege LX din 1881).

§. 31.

La efectuarea execuției cerute în decurs de un an dela publicarea legii prezente, care are de scop încassarea vreunei pretenziuni *espirate înainte de publicarea legii* acesteia nu sunt a se aplica §§ 2, 3, 6—9 și 11—14:

1. dacă actul public care servește de bază la execuție (§ 1 art. de lege LX din 1881) s'a făcut înainte de publicarea legii prezente;

2. dacă creditorul cere în mod îndreptățit execuția în decurs de 30 zile dela publicarea legii prezente, (art. de lege LX din 1881 § 1 și 8) sau dacă în decursul acestui timp înștiințează la judecătoria cercuală la care aparține domiciliul debitorului, că are o pretenziune, circumscrisă și în înștiințare, care a expirat înainte de publicarea legii prezente, și dacă după înștiințarea aceasta, creditorul justifică, în cererea de execuție înaintată în decurs de un an dela publicarea legii prezente, că pretenziunea a expirat înainte de publicarea legii prezente, și că înștiințarea amintită în punctul acesta a făcut-o la timpul prescriș.

În cazurile acestea judecătoria în decizul, cu care ordonează execuția, enunță la cererea executului, că execuția se extinde și asupra mobililor, banilor gata și competențelor debitorului, cari în sensul legii prezente nu sunt sequestrabile, dar se pot sequestra în înțelesul dispozițiilor articolului de lege LX din 1881.

Intr'altelile dispozițiunile tranzitoare le va fixa ministrul de justiție pe cale de ordinațiune.

Cu executarea legii prezente se însărcinează ministrul de justiție.

D. R.

Rectificare. Alineatul prim al §-ului 3 din noua lege execuțională, a căreia publicare o terminăm azi sună corect cum urmează:

„Orice obiect amintit în § 2 se poate cuprinde pe cale execuțională, pentru încassarea prețului de cumpărare al aceluia, dacă la cerere judecătoria, care ordonează execuția, în decizul prin care ordonează execuția sau mai târziu în deciz separat, a declarat de sequestrabil obiectul din chestiune“.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 13 August 1908.

Banca Franciei și-a augmentat în săptămâna trecută stockul de aur încă cu 20 milioane franci, ajungând la 3212 milioane. De repetitiori s'a discutat întrebarea, dacă în această situațiune n'ar fi oportună o nouă reducere a etalonului oficial sub 3% , mai ales că discontul privat a scăzut la 1% . Cu totul altfel a decurs în London săptămâna întâia. Banca engleză n'a fost tot așa de norocoasă în câștigarea aurului, ci din contră stockul ei metalic a scăzut cu peste 1 milion funți. De aceea discontul privat numai trecător și sub influința capitalurilor franceze a scăzut în London cu $\frac{1}{10}\%$, dar curând s'a urcat iarăș la $1\frac{3}{8}\%$, cât notă cu o săptămână mai înainte.

În Berlin se pare, că s'a așteptat la începutul săptămânei o desvoltare mai favorabilă a pieții, dar ameliorarea n'a satisfăcut așteptărilor și discontul privat s'a urcat pentru scurt timp la 3% , pentru a scădea mai pe urmă la $2\frac{3}{4}\%$.

Pe piața internă numărul a fost suficient, însă discontul privat cu mici schimbări a rămas ferm. Aurul Băncii Austro-Ungare a crescut din 7 August a. tr. dela K 1090:34 milioane la K 1128:59 milioane și întreg tezaurul Băncii de emisiune — incluzive cele 60 milioane devize și cele 320:5 milioane valute se cifrează cu 1509 milioane K față de K 1442:9 milioane în a. tr. Și este sigur că în urma importului de aur cumpărat în London, sumarul Băncii Austro-Ungare va ajunge la 15 crt. o sumă și mai respectabilă.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Ministerul ung. reg. de agricultură a prezentat la 1 August n. e. raportul său obicinuit asupra situațiunii agricole din țară. Din acel raport dăm și noi următoarele:

În jumătatea a doua a lunii Iulie s'au pornit ploii mari în o parte mare a țării, unde și unde ploii torențiale, așa că riurile și părauăle au exundat, cauzând multă stricăciune cerealelor secerate și celor nesecerate, [nutrețurilor cosite, etc. Grăunțele cerealelor aflătoare în clăi pe câmp au incolțit și paieele s'au înegrit. În regiunile muntoase oamenii se plâng de prea multă ploaie, în alte regiuni se plâng și acum de secetă, ca d. e. pe Alföld și în ținutul dincolo de Dunăre. În regiunile unde a ploaie îndestul sunt prospecte să se facă otavă și situația pășunilor s'a ameliorat.

Rezultatele secerişului sunt foarte diferite. In micile economii rezultatul a rămas submijlociu, in economiile mari, cu o cultură intenzivă, rezultatele sunt favorabile, parțial foarte favorabile.

Recolta actuală a grăului poate fi considerată și in privința calitativă ca deosebit de bună.

Ca și la grâu așa și la celelalte soiuri de cereale — cu excepția ovăsului, care abia a izbutit undeva — se observă cele mai diferite rezultate, pe alocurea foarte imbucurătoare. Calitatea săcării, a indoiturilor (grăul mestecat cu săcară) și a ovăsului este parte satisfăcătoare, parte bună; calitatea ovăsului este numai in parte satisfăcătoare; el a suferit foarte mult de secetă.

Dintre plantele de săpat numai cucuruzul se desvoltă bine; in locurile nisipoase și acesta va da rezultate slabe. Cartofilor le-a putut ajuta prea puțin ploile din urmă, din cauză că au venit prea târziu. Recolta va rămâne slab mijlocie.

Recolta cerealelor este evaluată astfel:

Terit. cultivat in jug. cat.	Recolta per jug. cat. in măji metr.	recolta totală in măji metrice	recolta an. 1907 in măji metr.
Grâu 6.216,744	6.33	39.374.500	32.796,910
Săcară 1.984,118	6.09	12.092.900	10.693,200
Orz 1.845,265	6.17	11.394.700	13.733,560
Ovăs 1.814,418	5.33	9.673,400	11.537,128

Seceratul grăului de toamnă și a celui de primăvară s'a sfârșit pretutindeni, cu excepția regiunilor muntoase, unde ploile au împiedecat lucrările. Și căratul s'a făcut in partea cea mai mare. Prin căratul întârziat s'a deteriorat calitativ o parte a recoltei. Rezultatul in genere este aproape mijlociu.

Seceratul, căratul și chiar treeratul săcării și al indoiturilor de asemeni s'a făcut, cu excepția regiunilor muntoase. Grăunțele sunt frumoase și grele. Recolta paielor este submijlocie.

Recolta și treeratul orzului de toamnă in parte, și a celui de primăvară s'a făcut cu rezultat satisfăcător.

Recolta ovăsului, cum am mai spus, este cea mai slabă in comparație cu recolta celorlalte cereale.

Rapița a dat in genere o recoltă slabă; calitatea însă e bună.

Cucuruzul in mare parte și cu deosebire in regiunile ostice ale țării promite recoltă bună.

Cartofii timpurii au dat rezultat slab. Cei târzii se desvoltă bine, unde n'au tănjit din cauza secetei. Mai mult au suferit pe Alföld, unde abia se va putea recoltă cuantitatea trebuincioasă pentru sămănat.

Legumile s'au recules mai pretutindeni in urma ploilor.

Păstăoasele au suferit mult de secetă. Păstăile și bonul nu s'au desvoltat satisfăcător.

Curechiul (varza) se desvoltă foarte anevoe din cauza secetei; in unele regiuni nu se desvoltă deloc. Ploile au fost de mult folos și curechiului. In multe locuri insectele au făcut mari stricăciuni.

Meiul promite recoltă slabă.

Hrișca s'a desvoltat mai bine.

Hemeiul timpuriu s'a recoltat, in partea cea mai mare, cu rezultat slab. Soiurile târzii in părțile ardene au fost favorizate de ploi.

Tutunul s'a ameliorat prin ploile din ultimele zile.

Napii de săhar și de nutreț s'au recules mult prin ploile ce au căzut in timpul din urmă. Dacă timpul va continua să fie favorabil, se poate aștepta in multe locuri recoltă bună și chiar foarte bună. Mai rău stau napii pe Alföld, unde a ploat puțin.

Trifoiul și luțerna au dat din a doua cositură recoltă bună in privința calitativă, slabă însă in privința cuantitativă. Celelalte plante de nutreț promit recoltă bună.

Otăvile se vor face mai ales in regiunile muntoase unde a ploat din greu in ultimele zile. In alte regiuni ele se vor folosi pentru pășune.

Pășunile in unele locuri abia se vor mai putea reculege chiar și in urma ploilor. In alte locuri ele s'au recules destul de bine.

Viile stau bine pretutindeni.

Poamele au fost favorizate și ele prin ploile ce au căzut in timpul din urmă. Recoltă bună se așteaptă dela prune, nuci și mere, in unele locuri dela perseci și pere.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Munteana“, institut de credit și de economii, soc. pe acții in Offenbaia. Un caz rar in istoria băncilor noastre s'a întâmplat la 28 l. tr. Institutul cu firma de mai sus după o existență de 19 ani, intrunit in ziua amintită in adunare generală extraordinară, a hotărît să licuideze.

Adunarea — precum ni se raportează — a fost ceretată de vre-o 40 de acționari, cari au reprezentat preste 400 de acții. Locul prezidial l-a ocupat in adunare d-l Ioan I. Tordai, preot gr. cat. ca prezident al direcțiunii. In numele acesteia și cu provocare la pierderile indurate de societate in ultimii ani, (probabil in urma bunei și priceputei chiverniseli a conducătorilor!), cari fac imposibilă existență mai departe a societății, directorul executiv d-l Nicolau Fodoreanu propune liquidarea, ceea-ce adunarea generală a și primit.

Ca licuidatori au fost designați din partea adunării generale următorii domni: Ioan Gidrai, notar comunal in Sălciua de jos; Dr. Valeriu Moldovan, avocat in Turda; Dionisiu Muntean, notar in Offenbaia și Nicolae Fodoreanu, directorul de până acum al „Munteanei“. Acesta din urmă este singurul dintre foștii membrii ai direcțiunii, care a fost ales intre licuidatori.

Licuidatorii speră a putea satisface in întregime nu numai pe toți creditorii societății, ci a feri și pe acționari de orișice pierderi. Dorim să li se implinească speranțele!

Eată acum câteva date din bilanțurile „Munteanei“ in ultimii 15 ani.

Fondată la anul 1889 cu capital de K 20,000.— împărțit in 500 acții à K 40, societatea și-a ridicat la 1891 capitalul la K 40,000.— și a avut la

	1892	1897	1902	1906*
Active K	213,442	241,824	165,010	146,448
Escont „	173,114	211,658	128,877	128,294
Reescont „	112,576	130,736	80,462	77,025
Depuneri „	45,128	45,814	21,022	18,705
Rezerve „	4,046	18,424	20,000	640

Profitul net prezintă dela 1892—1906 următoarele cifre:

1892 K	7678	1900 K	2641
1893 „	9042	1901 „	22,812
1894 „	8736	1902 „	22,515
1895 „	5090	1903 „	1054 câștig
1897 „	4286	1904 „	2074 incluzive câștigul transpus din a. tr.
1898 „	3158	1905 „	332 „
1899 „	2913	1906 „	1320 „

Cum vedem dela 1894 începând, bilanțurile „Munteanei“ se încheie in ce privește profitul net, an de

* Bilanțul ultim, pe 1907, nu ne-a succes a-l primi.

an tot mai nefavorabil, până în 1901, când se constată ca pierdere considerabila sumă de K 22,811.—. Aceasta amortizată în 1903 din Fondul de rezervă, bilanțul pe 1903 și următorii prezintă un mic câștig, o salvare a societății însă n'a mai fost posibilă.

Dividenda plătită, cu toate rezultatele nefavorabile a fost din 1894—1897 8‰; din 1898—1900 6‰; pe 1901—1903 — și pe 1904 și 1905 7‰.

*

„Vultur“, societate anonimă economică, industrială și comercială în Maria-Radna. Sub firma aceasta un număr de fruntași din Radna și jur. având în fruntea lor pe d-l Dr. Vasile Avramescu, avocat în M-Radna intenționează a fonda o nouă întreprindere economică românească cu capital social de K 100,000 — împărțit în 2000 de acții à K 50.—. Conform prospectului de fondare emis cu data de 20 Martie a. c. dar sosit la redacția noastră abia la finele săptămânei trecute, termenul de subscriere al acțiilor a fost 1 August a. c. și prin urmare până la 1 Octombrie a. c. fondatorii vor trebui să convoace adunarea generală de constituire.

Scopul urmărit de „Vultur“ este a da ocazie inteligenței de a studia în teorie economia și industria casnică, apoi valorizarea produselor acestor rami de ocupație, ca să poată introduce și răspândi în praxă între popor modurile de câștig mai mare, mai solid și mai sigur pe terenele acestea.

Pentru ajungerea acestui scop se va compune în centru înainte de toate o bibliotecă, din toate scrierile de specialitate economică; se vor face încercări cu plante de comerț, spre a atrage atențiunea popoului asupra cultivării lor, cum sunt mai ales vița americană și nuelele de sălcii. Se va fonda o grădinarie model un stabiliment modern pentru prăsirea galițelor nobile și a iepurilor de casă; se va promova producția și vânzarea de altoi de vie, de coșuri de nuele, unelte de lemn, părți de trăsuri și cară; se va introduce împletirea de paie și rogojini etc.

Pentru toate produsele de sus se vor căuta piețe de valorizare, ba însăși societatea le va cumpăra și vinde, eventual va acorda anticipații pe ele. În fine „Vultur-ul“ va înființa magazine, cari vor servi totodată ca expoziții permanente și va face negoț întins cu vinurile vestite din Pauliș, Miniș, Ghioroc și Cuvin etc.

Cum vedem din acestea noua societate are un program de activitate foarte vast, din care dacă îi va succeda a realiza, fie și numai o parte în condițiuni multămitoare, ea va implini o frumoasă misiune în sinul popoului.

CRONICA

Necrolog. Isidor Blaga, membru în comitetul de supraveghiere al institutului „Sebeșana“ din S.-Sebeș, a decedat la 5 crt. în etate de 57 ani în Lančrăm.

Posta Redacțiunii.

D-lui Stelian Rusu, Timișoara. Primit. Se va publica în numărul viitor.

Sumar.

„Asociațiunea și problemele noastre economice“. — Politica Băncilor noastre. — Cartelul Băncilor — Schimbarea și întregirea legii execuționale. — Revista financiară: Situațiunea. — Agricultură: Situațiunea agricolă. — Societăți financiare și comerciale: „Muntcana“, „Vultur“. — Cronică: Necrolog. — Poșta redacțiunii.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 12 August 1908.

‰	V A L O R I	Viena vinde	Bpsta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	111'10	110'90
4	" " Cor. " " "	93'10	93'25
3 1/2	" " " " " " " "	82'75	83'45
3—	Impr. cu premii à 100 fl. " " "	186'75	187'50
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	146'15	146'—
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	78 —	77'75
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	100'25	101'—
4	" rurale ungare " " "	94'05	94'25
4	" " croato-slav. " " "	94'50	95'50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc de dare	96'45	96'80
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	96'35	96'80
4-2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	99'50	99'50
4-2	" " " " argint April-Oct. " " "	99'50	99'50
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	155'—	152'—
4	" " 1860 à fl. 100—	221'25	221'50
—	" " 1864 à fl. 100—	264'50	266'—
4	Renta austr. aur, scut. de dare	116'05	116'30
4	" " Cor. " " " " " " " "	96'65	97 —
3 1/2	" " de invest. " " " " " " " "	87'30	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	92—	92—
5	" " Viena " " " " " " " "	102'50	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	120'25	—
—	Imprumut Temeș-Bega din 1897	94'50	94'75
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fone. austr.	96'20	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99'30	99'30
4	" " " " 50 ani în coroane	99'80	99'80
4 1/2	Banca com. ung. Pesta în fl.	100'25	100'25
4	" " " " în cor.	93'75	94—
4 1/2	Obl. com. „banca ung. Pesta cu 10‰ premie repl. 60 ani	105 —	104'75
4	Scris. fone. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93'75	93'75
4	Obl. com. „banca ung. Pesta cu 10‰ premie repl. 60 ani	93'50	93'75
4—	Obl. com. " " " " " " în cor.	93'75	94—
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	101—
4	Scris. fone. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	92'85	92'90
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	100—	100—
4	" " " " " " " " " " " " " "	93'75	93'75
—	Obl. cu premii Banca „ung. hip. à K 100	—	119—
5	„Albina“, Sibiiu	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu,	100'25	100'25
4	" " " " " " " " " " " " " "	94'25	94'25
4 1/2	" " " " Brașov	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	100'25	100'25
4	" " " " " " " " " " " " " "	94'50	94'50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din 1880 à fl. 100	276—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din 1889 à fl. 100	273'75	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	246'25	244—
2	" " " " sârbesc à frs 100 —	110—	112—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	263—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	22—	22—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	484—	482—
—	Buda, comuna à fl. 40—	205—	205—
—	Palfy, à fl. 40—	204—	207—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	53'50	55—
—	" " ungară, à fl. 5—	28—	28'25
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	500—	503—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	8'40
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	12—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11'40	11'43
—	20 franci aur	19'10	19'11
—	20 marce aur	23'52	23'57
—	Sovereigns pr bucată	24—	—
—	Ruble hârtie per bucată	2'53	2'52
—	100 Marce hârtie	117'53	117'63
—	100 franci hârtie	—	95'40
—	100 lire hârtie	95'45	95'60
—	100 lei hârtie	—	95'50

„CODREANA“, institut de credit și econ. în Băsești.

CONCURS.

Institutul de credit și de economii „Codreana“ din Băsești (Illésfalva, comit. Szilágy) publică concurs pentru ocuparea postului de **contabil**.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar anual K 1600.

Relut de cuartir K 200.

Tantiema statutară.

Cei-ce doresc a reflecta la dobândirea acestui post, au se documenteze că au absolvat școala comercială cu examen de maturitate și că posed limba română, maghiară și germână perfect în vorbire și scriere, și că sunt capabili a compune independent bilanțul.

Rugărilor sunt a se adresa direcțiunii institutului „Codreana“ în Illésfalva (Szilágy m.) până incluzive 31 August a. c. st. n.

În recurs este a se notifica, că e cu familie sau nu.

Numai cei cu praxă de bancă vor fi luați în considerare.

Noul ales după un an de probă se va definitiva.

Postul este a se ocupa momentan după alegere.

Dat în ședința plenară a direcțiunii, ținută în 28 Iulie 1908.

Nr. 126 (1—2)

Direcțiunea.

„Societatea pe acții pentru construirea unui stabiliment de băi de aburi și a unei centrale pentru lumină electrică în Săliște.

CONVOCARE

Fiind asigurat prin subscriere capitalul social la **societatea pe acții**, ce e a se înființa în Săliște pentru construirea unui stabiliment de băi de aburi și a unei centrale pentru lumină electrică, — fondatorii care în senzul legii comerciale au emis prospectul, prin aceasta convoacă pe subscriitorii de acții la *adunarea generală de constituire*, ce va fi a se ține în Săliște la 6 Septembrie a. c. n. la oarele 4 p. m. în sala festivă a școlii profesionale ortod. res., române din localitate. La ordinea de zi va fi:

1. *Constituirea adunării.*
2. *Raportul fondatorilor.*
3. *Infînțarea societății.*
4. *Votarea statutelor.*
5. *Alegerea consiliului de administrație.*
6. *Alegerea consiliului de supraveghiere.*
7. *Desărcinarea de sub răspundere a fondatorilor, modul autentificării actelor.*

Săliște, în 11 August 1908.

Nr. 127 (1—1).

Din încredințarea fondatorilor:

Dr. N. Calefariu I. Chirca

„VATRA“, institut de credit și economii în Cluj.

AVIZ!

Conform §-lui 10 din statutele subsemnatului institut se provoacă pe calea aceasta acționarii, cari n'au achitat încă prețul acțiilor subscribe la acest institut, **ca până în 8 Septembrie n. a. c.**, să plătească ratele restante, căci altfel își vor pierde dreptul de acționari și sumele ce le-au plătit până acuma în contul acțiilor trec la fondul de rezervă al societății.

Nr. 125 (2—3)

Direcțiunea.

Un tinăr,

care a absolvat anul dela **Academia comercială** din Budapesta, notar diplomat, cu praxă în afacerile administrative, **caută**, la vr'o bancă solidă **un post de practicant** eventual **de contabil al II-lea**.

Adresa se poate afla la *Redacția* acestei reviste.

Nr. 128 (1—1).

Societatea de asigurare „Dunărea“.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33.928,000

Centrala în Viena: ———

◆ **Agenturi generale în Sibiu și Brașov** ◆

la

„Albina“ inst. de credit și de economii.

„Dunărea“ se ocupă:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius“ fondată sub egida societății „Dunărea“.

„TOVĂRAȘIA AGRICOLĂ”, în Sebeșul-săsesc.

CONVOCARE

P. T. membrii ai „Tovărășiei Agricole”, pentru agricultură, magazin și anticipațiuni, din Szászsebes sunt poftiți a lua parte, conform statutelor, la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va ține *Joi la 14/27 August a. c.* la oarele 1 d. a. în sala cea mică dela hotelul: „La Leul de aur” din Szászsebes.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
 2. Raportul direcțiunii și bilanțul pe anul 1907/8.
 3. Raportul comitetului de supraveghiere.
 4. Decidere asupra conturilor anuale.
 5. Impărțirea profitului curat și satorirea timpului pentru solvirea intereselor după cote.
 6. Propunerea direcțiunii cu privire la subscrierea de cote noue.
 7. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
 8. Alegerea a 3 membrii în direcțiune.
 9. Alegerea comitetului de supraveghiere.
- Szászsebes, 1/14 August 1908.

Direcțiunea.

Contul Bilanț — Mérleg számla.

pe anul III de gestiune dela 1 Iuliu 1907—30 Iunie 1908. — III üzletéről 1907 július hó 1-től 1908 június hó 30-ig.

Active — Vagyon.	(Coroane).	Pasive — Teher.	(Coroane).
Cassa în număr — Készpénz	9528 45	Părți fundamentale — Üzletrészek à K 50	81,600 —
Cambii în portfoliu — Váltótárca	418,946 95	Fondul de rezervă — Tartalék alap	5656 —
Imprumuturi hipotecare — Jelzálogkölesön	51,421 —	Fondul cultural — Közművelődési alap	251 31
Obligațiuni cu caventi — Személyes hitelek	28,440 —	Depuneri spre fructificare — Betétek	418,505 72
Credite de cont-curent — Folyószámla	35,888 41	Reescont — Visszámla	63,415 —
Producte — Termények	32,126 82	Creditori — Hitelezők	717 70
Mașini economice — Gazdaságigépek	7590 08	Interese trans. anticipate — Előre bevett kamatok	7891 70
Mobilier-magazin — Butorok-raktár	1480 —	6% interese pro 1907/8 după părțile fundamentale	
Debitori — Adósok	2019 63	solvite — kamat az üzletrészek után	4183 33
Părți fundam. restante — Hátralékos üzlet-részek	1126 —	Profit curat — Tiszta nyereség	6346 58
	588,567 34		588,567 34

Contul Profit și Perderi. — Nyereség és Veszteség számla.

dele 1 Iuliu 1907 până la 30 Iunie 1908. — 1907 július hó 1-től 1908 június hó 30-ig.

Spese — Kiadások	(Coroane).	Venite — Bevételek.	(Coroane).
Interese — Kamatok:		Interese — Kamatok:	
pentru depuneri — betétek után	15,532 16	dela Escont — váltó leszámítás után	30,205 90
" reescont — Visszámla után	3613 04	" Impr. hip. — Jelzálog kölesönök után	2898 34
" părțile fund. — üzletrészek után	4183 33	" Oblig. cu cav. — Személyes hit. után	1981 85
Salare — Tisztifizetések	4463 26	" Cred. de Cont-cur. — folyószámla után	686 39
Chirie — Házbér	194 —	Venite după prod. și mașinile econ. — Termények és	
Spese de birou — Irodai költségek	2080 79	mezőgazdasági gépek után	5058 14
Dare — Adó	342 42		
10% după inter. de dep. — Betéti kamatadó	1552 24		
Amortizări — Leírások	2521 80		
Profit curat — Tiszta nyereség	6346 58		
	40,830 62		40,830 62

Szászsebes, 30 Iunie 1908.

Sergiu Medean m. p.,
director executiv — vezér igazgató.

G. Tătar m. p.,
contabil — könyvelő.

Direcțiunea — Igazgatóság:

Dr. Moga m. p., prezident — elnök

Nicolau Cărpenișan m. p.

Samuil Roșu m. p.

Petru Androne m. p.

Petru Opincariu m. p.

George Fărcaș m. p.

Conturile prezente le-am revidat și aflat în deplină ordine. — Jelen számlákat felülvizsgáltuk és teljeseen rendben találtuk.

Comitetul de supraveghiere — Felügyelő bizottság:

Ioan Henegar m. p., prezident.

Octavian Murășan m. p.

H. Bechthold m. p.

Ioan N. Androne m. p.

los. Lissai m. p. reviz. expert al „Solidaritătii”.